

Naročnina mesečno
25 Din, za inozem-
stvo 40 Din — ne-
deljska izdaja ce-
loletno 96 Din, za
inozemstvo 120 Din

Uredništvo je v
Kopitarjevi ul. 6/III

Telefoni uredništva: dnevna služba 2050 — nočna 2996, 2994 in 2050

Izhaja vsak dan zjutraj, razen ponedeljka in dneva po prazniku

SCLOVENECE

Ček. račun: Ljub-
ljana št. 10.650 in
10.349 za inzerate;
Sarajevo št. 7563;
Zagreb št. 39.011,
Praga-Dunaj 24.797

Uprava: Kopitar-
jeva 6, telefon 2992

Nasitimo lačne

Koliko nas je letos, ki ne bi na ustnicah svojega stanovskega tovariša, ko so nam voščila vesele božične praznike, brali neke neprilne ironije, ki je zrasla iz teh hudih časov? Vesele praznike! Mar ne izvira letos to staro voščilo bolj iz namena, da bi v svojem bližnjem vsaj zbudil blagodejno upanje na boljše čase, kakor iz prepričanja, da bodo ti prazniki res veseli? Marsikateri želja bo ostala letos za božič neizpolnjena, marsikje bodo izostala še tako skromna darila, obljubljenih čevljev in oblek ne bo, ljudi jasele bodo bolj surovo otesane, vendar pa nam bo še ostala družinska toplota za domačim ognjiščem in gorko kosilo.

Koliko bo jutri Estih, ki jih niti sveti veter ne bo pripeljal domov k staršem, bratom in sestram, temveč bodo raztrgani, premraženi in lačni tavali od hiše do hiše in prosili, da bi jim odprli vrata v hlev ali na senik. Kakšne prazničke bodo imeli ti? Kaj bodo nosili ti v svojem srcu: upanje ali obup, molitev ali kletev; in če kletev, ali samo po svoji krivdi? Ali ni za njihovo moralno in gmojno propast odgovorna tudi družba, iz katere so vendar izšli in ki je dolžna zanje skrbeti? Tudi oni so imeli svoj dom, kakor pač starši. Kdo more ugotoviti, do katere mere so svoje nesreče krivi sami in kje se začenja krivda sedanjih razmer in vse človeške skupnosti?

Na stotine dobrih src že bije za te nesrečne ljudi, mnogo dobroteljskih akcij je že v teku, žene jih Gospodova obljuba »Karkoli ste enemu izmed teh storili, ste meni storili, drugo zopet strah za svoje imetje pred množicami lačnih, in končno tretje, da bi te množice dobili na svojo stran in lahko z njimi zvladali. Dosleden svojemu naziranju je pač vsakdo, vsaka skupina se loti problema s svoje strani.

Danes bi samo hoteli opozoriti, da je pri nas skrb za brezposelne in lačne veliko premajhna v primeri s tem, kar storiijo zanje v drugih državah. Radi agrarnega značaja naše države, kjer tovarniški delavec še vedno tiči z eno nogo na kmetijski zemlji, in v naših krajih tudi radi močnih krščanskih tradicij, še ni ta problem dobil tiste ostrine kakor v industrijskih deželah, toda s tem nikakor še ni rečeno, da je trpljenje naših brezposelnih morda manjše kakor drugod po svetu in da ne bi nelajсна beda odpirala poti podobnim agitatorjem, ki so tudi pri nas na delu in da ne bi prav kmalu tudi za nas postalo prav tako akutno kakor je pri drugih narodih. Komunistem je treba pobijati v njegovih vzrokih, represivna akcija ne more nikdar imeti tistega učinka kakor zdravljenje bolnih razmer, iz katerih se je gibanje porodilo.

Kakor je vsaka zasebna pobuda hvalevredna, danes gotovo niti zdaleč ne zadostuje več. S krizo narašča pač tudi pomanjkanje denarja in iz strahu pred hujšimi časi iščejo svoje žepce tudi tisti, ki bi lahko segli vanje. Dežela, iz katere so črpala naša mesta pomoč za lačne v živilih, je obubožala. Zato je potrebna širša zasnovana akcija, ki bi laže razdelila žrtve za pomoč brezposelnim na vso deželo, med sloje, predvsem med bogate, in sicer sorazmerno. Če že ni mogoče zvaliti tega bremena na državo, naj ga prevzame banovina. Anketa v banovinski palači je imela nekaj uspeha. V smislu sporazuma predstavnikov delodajalcev in delavcev je mestna občina že pobrala prispevke za brezposelne za mesec december, tudi nabiranje darov je vrglo v Ljubljano menda nekaj nad 50.000 Din. Tu bodi mimogrede omenjeno, da pomenijo takšni zneski kakor je 50.000 Din, grdo ponižanje za Ljubljano; samo en industrijec, trgovec ali samo ena banka bi bili lahko dali vsaj toliko! Če milijonarji sami nočejo bolj izdatno podpreti dobroteljske akcije, bodo morala oblastva na kak drug način izvesti denar iz njih. Prispevki za brezposelne bi se morali pobirati po ključu, ki bi omogočil sorazmerno obremenitev, če katere pristojbina, potem bi morala biti prav ta za pomoč brezposelnim proporcionalna premoženju obremenjenega. Saj je pravičeno, da da s svojega kupa prav tisti več dobrin, ki si jih je več nabral, in to s pomočjo tistega, ki je danes brez dela. Enotna pristojbina za vse delodajalce in delojemalce ne glede na njihovo premoženje, oziroma plačo, gotovo ni na mestu.

Toda problem pomožne akcije je širšega obsega in niti zdaleč ne obstoji samo v nabiranju in razdeljevanju prispevkov. Pojav brezposelnosti je deloma tudi posledica kapitalističnega sistema in socialnih razmer, ki jih je ta ustvaril. Kapitalizem je povzročil »urbanizem«, to je prenatrpanost kmetijskega življenja v mesto, ustvaril je industrijska središča, ki so za kmeta prava magnetska sila; kmet vedno bolj zapušča svojo zemljo — tega je gotovo kriva tudi napačna gospodarska politika — in sili v mesto. Problem urbanizma obstoji tudi pri nas. Preteklo poletje so prihajale iz Stajerske pritožbe, da je tam pomanjkanje kmetijske delavstva, v istem času so se okoli ljubljanskih in mariborskih stavbišče trpele gručice kmetijskih fantov, ki bi bili radi bolj »gospodarski« delati kakor je na polju. Mnogo teh se danes še kladi po mestih brez posla in prosjači od hiše do hiše rajši, kakor bi šli domov. Politika naših oblastev mora stremeti za tem, da se ti ljudje zopet priklenejo na zemljo, kjer bo zanje ne samo v gospodarskem, temveč tudi v moralnem pogledu bolj poskrbljeno. Za to seveda ne zadostujejo policijski izgoni; potrebna je smotrna agrarna politika in pa primerna vzgoja.

Senzacija belgrajske konference Male antante

Romunija se odpovedala Italiji?

Romunija ne bo podpisala prijateljske pogodbe z Italijo, ki bi bila naperjena proti Jugoslaviji

Belgrad, 22. dec. 1. Konferenca Male antante je bila sama po sebi že velika senzacija, kakor hitro se je dogajalo vzrok njenega izrednega zasedanja. O tem je Vaš dopisnik že poročal. Danes je prišla v javnost še druga senzacionalna vest glede sklepov, ki so bili ob priliki konference storjeni. Znano je iz uradnega komuniqueja, da se je Mala antanta postavila krepko na noge proti raznim revizionističnim načrtom, ki bi radi spremenili politične meje iz l. 1919. Toda poleg tega se je v teku posvetovalj med tremi ministri (kakor tudi naslednji dan, ko je Titulescu podaljšal bivanje med nami in se opetovano sestal z našimi državniki, potem ko je bil sprejet pri kralju v avdienci, ki je trajala dve uri, vplivalo toliko na Romunijo, da je obljubila v posebnem tajnem

protokolu, da ne bo na noben način obnovila svoje ravnokar iztekle prijateljske pogodbe s Italijo, če bi Italija vztrajala na zahtevi, da se mora v bodočo prijateljsko pogodbo vnesti še posebna klavzula o nevtralnosti Romunije za slučaj vojnega konflikta med Italijo in med kakšno tretjo državo. Znano je namreč, da je Italija stavila ta predlog že spomladi in da je Romunija oklevala. Če se ona obveže, da ostane nevtralna, ako bi Italija prišla v bojno stanje s kakšno tretjo državo, potem bi Romunija ne mogla držati obveznosti, ki izvirajo iz pakta Male antante. Ko je bil prine Ghika zunanji minister, se je dozdevalo, da bo Italiji podlegel in si napravil nevtralistno klavzulo. Sedaj je tudi ta možnost izginila, ker Titulescu je uvidel, da je za Romunijo vendarle boljše, da ostane s Malo antanto, kakor pa da se veže na Italijo z vsemi njenimi avanturističnimi nakanami. Prijateljska pogodba med Romunijo in Italijo se ne bo podpisala, če bi ovirala Romunijo v izvrševanju njenih dolžnosti napram njenim zaveznikom Male antante. To je velika senzacija belgrajskega sestanka, ki je vredna, da se zabeleži in ki pomeni važen preokret v balkanski politiki, ki topot ni v prilog Italije. Ni pa še prišlo

v javnost, s kakšnimi protiuslugami sta ostali dve državi Male antante nagradili Romunijo za njeno stališče zvestobe. Ali je govorila vmes Besarabija? Kdo ve?

Odhod Titulescu

Belgrad, 22. dec. 1. Z današnjim jutranjim brzovlakom ob 8.40 je odpotoval iz Belgrada v Svičo romunski zunanji minister Titulescu. Na železniški postaji so se od njega poslovili zunanji minister Jevtić z načelniki zunanjega ministrstva, tukajšnji francoski poslanik Naggiar, tukajšnji romunski poslanik Guranescu s osebjem romunskega poslanstva in tukajšnji češkoslovaški poslanik dr. Flieger. Ob priliki tradicionalnega fotografiranja pred odhodom je Titulescu poslal tukajšnjega francoskega poslanika Naggiara, da stopi med njega in Jevtića ter na ta način simbolizira misel, da stoji med obema združenima državama vedno Francija. Do meje bodo spremili Titulescu dr. Ivo Subotić, svetnik zunanjega ministrstva, in dr. Frido Pogačnik, pripravnik zunanjega ministrstva, ki je s Subotićem tudi sprejel Titulescu ob prihodu na jugoslovansko-romunski meji.

Autonomistični pokret v Spaniji

Za Katalonijo Galicija

Barcelona, 22. dec. tg. Iz Santiago di Compostella poročajo, da je odbor, sestavljen iz občinjskih zastopnikov vseh občin province Galicije, da predloži poseben avtonomni statut za galicijsko provinco, končal svoje tečajno delo. Razum ene same točke so bile vse ostale sprejete soglasno. Sporno je edino še vprašanje glavnega mesta bodoče avtonomne Galicije. O tem se bodo vršila še nadaljnja posvetoovanja. V Galiciji vlada velika zadovoljnost, da so vsa pripravljajna dela za avtonomijo končana in da bo galicijski narod odlej sam urejeval svoje zadeve v okviru celokupne španske repub-

like. Natančni podatki o novi avtonomni državi v Spaniji še niso znani, toda zdi se, da bo galicijski statut precej podoben onemu, ki si ga je izvojevala Katalonija. Galicija bo dobila svoj neodvisen parlament, ki bo iz svoje srede volil predsednika, ki bo odgovoren edino parlamentu ne pa kakšni centralni oblasti v Madridu. Ker so se predpriprave za proglasitev avtonomije v Galiciji vršile sporazumno s centralno špansko vlado, ni nobenega dvoma, da bo tudi ta novi avtonomni statut brez vsake težave sprejet od madridskega parlamenta.

Austro-madžarsko sodelovanje

Zelo ugodna trgovinska pogodba

Dunaj, 22. decembra. Z. Danes dopoldne je trgovinski odbor avstrijske narodne skupščine vzel na znanje včeraj podpisano madžarsko-avstrijsko trgovinsko pogodbo ter jo poslal narodni skupščini, ki bo razpravljala o njej na seji ob 3 popoldne. Med drugim so v pogodbi določene sledeče nove tarife: praški preko 40 do 150 kg 18 zlatih kron, preko te teže so osvobodeni carine; živa perutnina 8 zlatih kron; gosi do 45% izvoza iz Madžarske v letu 1931 15 zlatih kron; zaklana perutnina do 30% izvoza iz Madžarske v letu 1931 15 zlatih kron; jaja v zabojih 30 zlatih kron; žgane pijače 300 zlatih kron; vino 10 stopinj 30 zlatih kron, do 13 stopinj 35 zlatih kron, preko tega pa se smatra kot žgano pijačo in se plača 300 zlatih kron; vino v steklenicah 80 zlatih kron; klobase in ostalo suhomesno blago 50 zlatih kron; salame 60 zlatih kron; svinjska mast 30 zlatih kron; za moko, pšenico in rž se plača od 200 kg naprej 3,50 zlatih kron; namizno grozdje 10 zlatih kron; češnje in

višnje 5 zlatih kron; breskve 8 zlatih kron; Rinfusa jabolka od 1. julija do 15. novembra 3 zlate krone, od 15. novembra do 1. julija pa 5 zlatih kron, isto velja tudi za jabolka v zabojih; slive 1 zlate krona (do sedaj nič); češula 3 zlate krone in češen 4 zlate krone.

Glas iz Pešte

Budimpešta, 22. decembra. Z. Danes je bila zadnja seja madžarske narodne skupščine pred božičem. Skupščina je odložena do 2. januarja. Na seji so zastopniki mestanske sredine in socialnih demokratov zahtevali od vlade, da predloži parlamentu zakonski osnutek za revizijo volivnega zakona. Odgovoril jim je ministrijski predsednik Gömbös in izjavil, da bo to storil, ko pride čas za to. Na koncu se je sporočil zunanji minister Puki, da je bila včeraj podpisana na Dunaju avstrijsko-madžarska trgovinska pogodba.

Paul-Boncour pred franc. parlamentom

Vodena vladna izjava

Pariz, 22. dec. tg. Prvi nastop Paul-Boncour-jeve vlade v parlamentu je potekel gladko in mirno. Vladna izjava, ki jo je prečital v poslanski zbornici Paul-Boncour, v senatu pa pravosodni minister Gardey, je trajala samo 15 minut. Paul-Boncour je čital izjavo z naglasom, poudarjajoč po časi vsako besedo. Vladna izjava najprej naglašala, da je vlada trdno odločena, nadaljevati Herriotovo politiko. Najnujnejše je vprašanje financ, treba bo v državnem gospodarstvu izvesti znatne redukcije. Treba bo zatrepi nepotrebne izdatke. Desnica mu je pritrdjevala. Ko je potem naglašal, da državni uradniki in vojni udeleženci ne smejo trpeti zopet novih omejitev, mu je pritrdjevala levica. Potem je govoril o ameriškem problemu, pa samo splošno in nedoločno, da je francoska vlada pripravljena, z vsemi sredstvi poskusiti z Ameriko sporazumljeno, vendar pa da so se pogajanja za enkrat izjalovila. Kar se tiče zunanje politike, je Paul-Boncour

hvalil dosedanje rezultate razorožitvene konference, kateri se bo v kratkem predložil konkreten načrt. Najbrže v zvezi z Italijo je govoril o tem, da si bo nova vlada prizadevala, s pogajanjem zboljšati odnose s drugimi državami. Potem pa je govoril o notranji politiki, o skrbi za kmete, ki pridelujejo žito, o socialni zakonodaji, o 40 urnem tednu, pri tem pa ni povedal nič novega. Radikalni in socialisti so mu zmerno pritrdjevali, na koncu tega vladnega programa pa tudi ni bilo nobenih ugovorov.

Zato poslanska zbornica ni smatrala za potrebno, da bi se po končani vladni izjavi prekinila razprava, pa tudi vlada je izjavila, da soglašala s tem, da se takoj začne debata o splošni politiki. Razprava o finančnih problemih pa se bo ločila od ostale razprave in se čuje, da bo finančni minister Cheron zahteval za enkrat samo proračunsko dvanajstino za januar, katere mu poslanska zbornica seveda ne bo odrekla. Razprava o težavnejših finančnih vprašanjih pa se bo odgodila na poznejši čas po novem letu.

Uradno besedilo vladne izjave o razorožitveni konferenci se glasi: »Prejšnja vlada se je z uspehom prizadevala, spraviti razorožitveno konferenco iz negotovosti in počasnega tempa, v katerem bi se bila izgubila. Ta prizadevanja bomo nadaljevali. Vloženi je bil konkreten načrt, ki v preciznih oblikah ustvarja potrebno zvezo med razorožitveno in varnostjo in se ne poslužuje enega dela te formule zato, da bi odstranila ali odgodila drugi del. Branili bomo ta načrt. Dosegel se je že pomemben rezultat: vrnila se je na konferenco velika država, katere prisotnost je potrebna, da bo dala bodoči razorožitveni konvenciji ter jamstvom in kontroli, ki mora temu slediti, popolno moč. Paziti moramo tudi na to, da se iz lojalnega priznanja enakopravnosti ob enakosti dolžnosti ne bodo mogle izvajati posledice, ki bi merile na zopetno oborožitev v nasprotju s cilji razorožitvene konference in določbami pogodbe.

Tri smrtne obsodbe

Konec procesa proti Ukrajincem

Varšava, 22. decembra. AA. Lvovsko sodišče je po pospešenem postopku danes ob 11.20 razglasilo obsodbo o sedanjih odnošajih med Italijo in Jugoslavijo. List ugotavlja, da so ti odnošaji zdaj nekoliko napeti, da pa bo zdrav razum ta sedna naroda napotil na pot sprave in miru. Na mestu bi bilo, da se lojalno najdeti pri sodelovanju na vseh poljih javnega dela. Na drugem mestu pa opozarja list na komentarje italijanskega časopisa o konferenci Male antante v Belgradu. Iz teh komentarjev izhaja, da se v Rimu zavedajo okrepitve stikov med Prago, Belgradom in Bukarešto. »Le Temps« pravi nato, da se ni treba čuditi, da se Mala antanta vznemirja zaradi nekih dokaj razburljivih dejstev, ki naj povzročijo ozračje nezaupanja in ustvarijo zapreke organizaciji pravega miru. Italija bi mogla kot prava politična sila mnogo doprinesti v evropskem svetu k temu, da se odstranijo vse zapreke zaupanja in preprečijo avanture.

„Temps“ o sporu z Italijo

Pariz, 22. decembra. AA. Nocojšnji »Le Temps« priobčuje uvodnik o sedanjih odnošajih med Italijo in Jugoslavijo. List ugotavlja, da so ti odnošaji zdaj nekoliko napeti, da pa bo zdrav razum ta sedna naroda napotil na pot sprave in miru. Na mestu bi bilo, da se lojalno najdeti pri sodelovanju na vseh poljih javnega dela. Na drugem mestu pa opozarja list na komentarje italijanskega časopisa o konferenci Male antante v Belgradu. Iz teh komentarjev izhaja, da se v Rimu zavedajo okrepitve stikov med Prago, Belgradom in Bukarešto. »Le Temps« pravi nato, da se ni treba čuditi, da se Mala antanta vznemirja zaradi nekih dokaj razburljivih dejstev, ki naj povzročijo ozračje nezaupanja in ustvarijo zapreke organizaciji pravega miru. Italija bi mogla kot prava politična sila mnogo doprinesti v evropskem svetu k temu, da se odstranijo vse zapreke zaupanja in preprečijo avanture.

Rusija in mandžurski boji

Moskva, 22. dec. Z. »Izvestijac« poročajo, da je izmenjava misli med državnim podtajnikom za zunanje zadeve Karahanom in kitajskim zastopnikom v Moskvi dovedla do sporazuma, tako da bo vojski generala Supinvena dovoljeno zapustiti Sovjetsko Rusijo, v kolikor bodo na razpolago denarna sredstva za potovanje. Ljudstvo, ki je pobegnilo ob enem s vojsko generala Supinvena iz Mandžurije na sovjetsko ozemlje in ki nima sredstev, oziroma se neče povrniti nazaj v Mandžurijo, pa bo naseljeno v posebnih taboriščih. Kitajska vlada je obljubila, da bo čimprej stavila na razpolago potrebna denarna sredstva za povratek beguncev v domovino.

50.000 ha pod vodo

Pariz, 22. decembra. tg. V južni Franciji je vsa obala od vzhodnega roba Pirenejskega do reke Rodana poplavljena. Mnoge občine in vasi v okolici Perpignana v obsegu 50.000 ha so popolnoma odrezane in jih morajo letala preskrbovati z živili in vodo. Pri Maries de la Mer je voda odnesla 100 m dolg most in je tudi to mesto popolnoma odrezano od ostalega sveta.

Pivo že dovoljeno Američanom

Washington, 22. dec. Z. Plenum senata je včeraj z 290 proti 65 glasovom sprejel senatnega finančnega odbora, s katerim se dopušča proizvodnja in točenje piva v Združenih državah. Pivo bo smele imeti 3,2% alkohola. Davek na sod piva bo znašal 5 dolarjev. Predlagali so, da se popolnoma ukine prohibicija, vendar je bil predlog z veliko večino odbit. Zelo dvomijo, da bi ta sklep postal zakon, dokler traja službena doba sedanjega predsednika, ker je Hoover baje sklenil vložiti proti temu sklepu svoj veto.

Znižanje vojnih kreditov

Pariz, 22. dec. tg. Vojni minister Daladier je izdal naredbo, po kateri se vojaški krediti, ki so v proračunu že odobreni, znižajo za 90 milijonov frankov. Daladier naglašja pri tem, da je to še posebno poudarjanje varčevanja, ker bi se imeli po varčevalnem zakonu od 15. junija znižati izdatki za vojaštvo samo za 10 odstotkov, to je samo za 47 milijonov frankov.

Dunajska vremenska napoved: Ne bo bistvene spremembe vremena. V krajih, kjer je megla, so bo morja za nekoliko časa zgnjena.

Ljubljana

Ne žalite nabiralcev za pomožno akcijo!

Prejeli smo: Nekaj dni že pobirajo mestni uslužbenci prispevke delodajalcev in delojemalcev. Pri večini strank so prav vljudno sprejeti in jim plačajo izkazani znesek brez ugovora proti potrdilu. Če se v decembru število uslužbencev ne vjema s stanjem zavarovancev pri bolniški blaginji v novembru, se zadeva kar na licu mesta lahko uredi proti potrdilu delodajalca, nabiralec pa kasira denar v zmanjšani ali zvečani odmeri.

Zgodilo pa se je že v nekaj primerih, da je delodajalec z žaljivimi opazkami in primkami napadel nabiralce, dasi ti povsod nastopajo kar najvljudnejše. Prosimo vse prizadete, če že nečjeje plačati izkazane zneske, da mirno in vljudno odklanjajo plačilo in ne žalijo uslužbencev, ki vrše svojo ne ravno prijetno nalogo izven svojega službenega časa in jim tako plačilo za njihovo poštvalnost gotovo zagreni delo, da ga vzlic svojemu dobri volji ne morejo več nadaljevati z isto vne-
mo, s katero so ga pričeli. Če bi se taki izpadi le še ponavljali, bo morala »Pomožna akcija« take primere »imeti v evidenci«. »Pomožna akcija« nikogar ne sili, ampak le apelira na vse dobro misleče, naj prostovoljno darujejo, da morejo izvršiti svojo nalogo. Organizacija delodajalcev in delojemalcev so pristale na akcijo in če se ji njihovi člani odzovejo, je to le znamenje njihove discipliniranosti in je v čast članom kot organizacijam.

Kaj bo danes?

Kino Kodeljevo: Ob 8 zvečer »Zmagovalci vojsmirja«. Znižane cene.

Drama in opera: Zaprti.

Jakopičev paviljon: Umetniška razstava.

Nočno službo imata lekarni: dr. Piccoli Dunajska cesta 6 in mr. Bakarčič, Sv. Jakoba trg 9.

Prispevki delodajalcev in delojemalcev za podpiranje brezposelnih se že pridno pobirajo po mestnih za to poverjenih uslužbenceh. Večina delodajalcev plača brez prigovora na plačilnem izkazu označeni znesek, ki je odmerjen po številu njihovih uslužbencev. Le nekateri delodajalci, ki imajo vaje, se branijo plačati prispevek zanje, češ vaje ne zasluži in nisem dolžan zanj plačevati prispevek. Tukaj pa je treba pomisliti, da vaje ne svojemu mojemu le precej koristi s svojim delom, zlasti v zadnjih letih uka. Redki so med vajenci, ki imajo stanovanje in hrano pri gospodarju, še redkejši, ki bi dobivali obleko. Večina vajencev je iz revnih rodbin in jih mora občina med časom podpirati, zlasti z obleko. Upravičeno je torej, da mojstri prispevajo tudi za svoje vaje. Čim več bo dobila »Pomožna akcija« prispevkov, tem več revežev bo podpirala in tem bolj bodo razbremenjeni privatniki, ker bodo lahko prosilce, zlasti neznane mlade in krepke odklanjali in jih napotili na mestni socialno politični

KLOBUKE

za Božič v lepih modnih barvah in oblikah, dobre kakovosti — ter razne športne in zimске čepice dobite v trgovini klobukov

MIRKO BOGATAJ - Ljubljana
Stari trg št. 14.

Cene jako nizke! Solidna postrežba! Sprejemajo se popravila.

urad, naj se tamkaj zglasijo za delo, in če tega ne bodo mogli dobiti, pa za podporo, če so opravičeni dobivati jo v Ljubljani.

○ **Neresnične vesti.** Zadnje dni se po Ljubljani kolportirajo pretirane vesti o poravnava-uglednih ljubljanskih trgovcev. Ker so te vesti neresnične, se opozarjajo vsi, ki jih nevede tresijo in s tem škodijo poslovanju trgovcev na ugledu in časti in vobče ljubljanskemu trgovstvu, da z razširjanjem neresničnih vesti prenehajo, ker se bo proti njim nastopilo z vsemi posledicami zakona. Smatramo za potrebno ugotoviti, da nikakor ni na mestu, v času, ko naša trgovina preživlja težke čase in se bori s številnimi neprilikami, ki ovirajo normalen poslovni potek, da se ji še z lažnimi informacijami škodi na ugledu in kreditu, ter izpodjeda temelje solidnemu poslovanju. — Predsedstvo uprave združenja trgovcev.

Slamič že zna urediti, naj bo praznik ali post, da izbornu počutiti mora vsak njegov se gost.

○ **Olepišava Marijinega trga.** Tik pred prazniki so tlakovali z nekakšno asfaltno maso del Marijinega trga okoli kioska s trafikom. Tlakovali so tudi betonsko ploščo, ki veže prvi most z Marijinim trgom. Marijin trg v tej obliki seveda ni dovršen. Že prihodnjo pomlad namreč namerava odstraniti stranišče, mesto katerega pride podzemeljsko stranišče, verjetno pa je, da bodo morali pustiti ali pa zgraditi nov kiosk za trafikom. Do končne regulacije Marijinega trga, katere obrisi so že sedaj vidni, pa smo še daleč.

○ **Predbožično razpoloženje.** Na ljubljanskem trgu gre sedaj predvsem kupčija s raznim blagom, ki ga potrebujejo gospodinjstva za božične praznike. Gospodinjstva zelo obžalujejo, da letos manjka konkurenca Belokranjci, ki so lani prodajale nekatere stvari ceneje, kakor pa so letos. Tako so letos orehi dražji kakor lani. Prav tako je tudi med dražji. Temu pa je predvsem kriva velika suša, ki je bila poleti in je bila letina medu zelo slaba. Zlasti ajdovega medu skoraj ni dobiti. Tudi južno sadje, kakor mandeljni in rozine, so zaradi prometnih ovir z Italijo dražje. Cenejša je prav za prav samo moka, med tem ko je sladkor zopet dražji. Skromno razkošje, ki si ga dovoljujejo naše družine ob božičnih praznikih, bo torej veljalo več, kakor lani, med tem ko so skoraj vsi zaslužki in plače nižje kakor lani. Marsikateri družinski oče bo torej imel za letošnji božič več skrbi. Božična drevesca na Kongresnem trgu sicer še gredo v denar, vendar pa ni one živahnosti kakor jo poznamo iz prejšnjih let. Tudi »glijanje« je nepri-
merno več.

○ **Blagajna Poštne hranilnice, podružnice v Ljubljani** bo v soboto, dne 24. decembra t. l. poslovala za stranke le do 12. polnoč.

○ **Mestna občina Ljubljana** razpisuje dobavo pisarniških potrebščin za l. 1933 za mestne urade in podjetja. Dobavni pogoji in drugi pripomočki se dobe v mestnem gospodarskem uradu soba št. 12. — Pravilno kolekovane ponudbe je vložiti v mestnem gospodarskem uradu soba št. 12 do 22. januarja 1933 polnoč. Ponudbe morajo biti zapечатene in opremljene z nadpisom »Pisarniške potrebščine za l. 1933«.

○ **Nappa rokavice,** jelenove plene in trike, ima trpečne tvrdka Miloš Karničnik, Stari trg 8.

○ **Pamparce, obleke, trenchcoat** najceneje A. Presker, Sv. Petra cesta 14.

Naznanila

Občni zbor Karitativne zveze bo v četrtek, dne 29. decembra t. l. ob 15 v pisarni Karitativne zveze v Marijinišču (Ljubljana, Poljska cesta 28) po nastopnem dnevnem redu: 1. Nagovor predsednika; 2. Čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora; 3. Tajnikovo poročilo; 4. Blagajniško poročilo; 5. Poročilo nadzorstva; 6. Sklepi.

○ **Sneherje - Zdobrova.** Tukajšnje »Pevsko društvo« je priredilo v nedeljo 18. t. m. v novem Pevskem domu dramo v osmih slikah »Miklovo Zaloc. Dvorana je bila do zadnjega kotlička napolnjena. Igralci so svoje vloge rešili v vsestransko zadovoljnost. Tudi scenarija je bila primerna, seveda jo je mogoče uveljaviti le na večjih odrih. Kulise je prav lično izdelal g. Krulc iz Ljubljane. Na sveti večer pa uprizarimo Jerkovo žalostno »Čez deset let«. Sedeži po 6, 5 in 4 Din, stojlišča po 3 Din. Začetek točno ob 8 zvečer. Vabimo vse vaštane in okoličane, da ne zamude te lepe predstave, ki se igra zadnjičkrat.

○ **Bistraz, autoprometna družba z o. z. v Ljubljani** sporoča cenj. občinstvu, da na Sveti dan, 25. t. m. ne obravna.

svojimi slikami kar prevzame. Nekatere slike so za naše oko premalo izdelane, tako deček z bičem, ki je sijajna kompozicija. Videl sem na razstavi ljudi, ki so se po dvakrat in trikrat vrnili k Oeltjenovim slikam. Nekaj posebnega! Njegova soproga je razstavila samo stara dela. Žal nam je, da ni pokazala nič novejšega. Vidi se njen delom, s kako vestnostjo in ljubeznijo so delana.

Žal nam je tudi, da ni pokazala nobene slike, ker je ravno tako dobra tudi kot slikarica. Tem mojštom se je na razstavi pridružil še domačin Leo Walner, ki studira na zagrebški akademiji. Walner mnogo obeta. Škoda, da je tako malo pokazal.

Naj se zane naš Ptuj in naj obišče to lepo kulturno prireditve, kdor more, naj tudi kaj odkupi, da damo umetnikom malo pohode in opore v njihovem stremljenju!

Jak. S.-Š.

Kristusov mladec

Življenje Piera Giorgia Frassattija. Napisal don A. Cojazzi. Prevredel J. Logar. Izdala akademika Marija na kongregacija pri oo. jezuitih. Založil »Glasnik presv. Srca Jezusovega«. Ljubljana 1932. Strani 250 in 15 slik v bakrotisku. V celo rdeče ali zeleno platno vezana knjiga stane 30 Din, broširana 25 Din.

Pier Giorgio Frassati je bil fant današnjih dni, moderen katoličan, ki poje in vriska, ki se z mladostno svežostjo pne na planine, a hkrati z otroško vernostjo stopa pred obhajilno mizo. Simpatična osebnost akademika, ki je znal povežati naturo in Boga v čudovito lepo harmonijo. Pred vsem je bila na tem mladim Italijanu lepa poteza v naravnem odnosu do deklet, kar je pač najtežje pri mladih ljudeh. Sleherno dekle mu je bila sestra. Velika je bila tudi njegova ljubezen do gora. Mlad. Frassati se ni izmikal boju, marveč je posegel s svojo mladostno trmoglavoostjo za pravice in svobodo katoličanov. Radi tega so ga fašisti nekajkrat aretirali in pretepali. Pier Giorgio Frassati je bil

Opera po naročilu!

Lepo na dom dostavljena. Spored po izbiri. Nekdaj fantastična želja. Nekdaj neizvršljiva želja ljubiteljev glasbe, zlasti daleč na deželi stanujočih.

Danes obče znano dejstvo!

Zakrenite stikalo dobrega radijskega aparata okoli 8. ure zvečer in nebroj oper iz najslavnejših evropskih gledališč (Scala) Vam bo na izbiro!

Dobri, moderni, selektivni aparati z enostavnim upravljanjem vseh vrst in za vsakogar so zmeraj v zalogi. — Oglejte si jih na naši STALNI RAZSTAVI v Ljubljani na Miklošičevi cesti št. 7 ali v naši trgovini na Miklošičevi cesti št. 5, poleg Uniona.

RADIO LJUBLJANA

Miklošičeva cesta št. 5

Ptuj

○ **Trgovci.** Pred enim mesecem je ptujska policija aretirala 32 letnega brezposelnega delavca S. K. iz Radvanja pri Mariboru, ker je izvajal ljudem denar na ta način, da jim je obljubljal po zelo nizki ceni dobro milo proti takojšnjemu plačilu. Vsakemu naročniku je obljubil, da dobi za nagrado še lep kos suknja. Sodišče ga je takrat kaznovalo na 14 dni zapora. Komaj pa je odsedel kazen, je prišel na isti način ponovno »trgovati«. Svoj posel pa je tokrat raztegnil še na zavarovanje na življenje. Zavaroval je na ta način več oseb, ne da bi imel za to kako dovoljenje ali pooblastilo. Na ta način je izvalil od strank, kolikor se je do sedaj ugotovilo, nad 600 dinarjev. Aretirali so ga v neki tukajšnji gostilni. Pri njem so našli le 25 dinarjev. Spravili so ga v zapore okrajnega sodišča.

Ptujski sejmi. Živinski sejem v torek, 20. t. m. je bil precej dobro obiskan, kupčija pa je bila slaba, ker so manjkali tuji živalski kupci. Prignanih je bilo 158 krav, 72 telic, 150 volov, 20 bikov in 55 konj, skupaj 435 glav. Prodalo pa se je 147 glav. Ker je bilo malo kupcev, so cene nekoliko padle in sicer so se prodajale krave po 1,25—3,50 Din, telice 2,50—4,50 Din, voli 2—4 Din, biki 2—3 Din za kg žive vage, konji po kakovosti od 200—2600 Din. — Svinjski sejem v sredo, 21. t. m. je bil razmeroma slab, prignanih je bilo 114 svinj in prascev, prodanih pa je bilo le 57 komadov. Cene so ostale neizpremenjene in sicer peršutarji 6—7 Din, polmasne 6,50—8 Din za kg žive vage, prasci od 70—175 Din, plemene pa 200—450 Din komad.

Ljutomer

○ **Slehernikar** uprizaro Prosvetno društvo na Štefanovo ob 3 polnočne drugič in zadnjič. Zato ne zamudite ugodne prilike videti najnovejšo in moderno duhovno igr. ki nam živo predločuje zmisel življenja. Opozarjamo na predpro-

dajo vstopnic v okrepčevalnici vinarske zadruge.

Seznam za ljudsko delo (kuluk) za l. 1932 je v občinski pisarni razgrnjen na vpogled, kjer si ga lahko ogledajo davčni zavezanci vsak dan med uradnimi urami. Morebitne ugovore na okrajno načelstvo je treba vložiti pri županstvu do 2. januarja. Kdor ne ugovarja, se smatra, da se strinja s seznamom.

Služba dveh nočnih čuvajev pri mestni občini je razpisana.

Božično in vsako nedeljsko številko »Slovenca« dobiš lahko v kolportajni prodaji pred cerkvijo.

Mežiška dolina

Kotlje. Hrepenenje po belem sportu se je pričelo. Vse čaka trenotka, ko bo sneg pobelil vso aravo. A njega od nikoder ni, bi skoraj z žalostjo in srcu zapeli. V samem Rinskem vrelcu je vse renovirano in pripravljeno. Dovršeni sta že obe skakalnici. Manjša, ki je določena za začetnike, je bila te dni »zgoščena«. Tudi na tej bomo lahko leteli po zraku svojih 19 metrov.

Vznožje Uršlje gore je en sam smučarski kraj, lahko bi rekli, da raj. Posebno pripraven za smučke tečaje. In v resnici se bodo vršili začetniški in nadaljevalni tečaji in tudi tečaj za tekmovalce. Zatorej na svidenje, tovariši belega sporta!

Sostro pri Ljubljani

Zaradi več slučajev davice, te otroške nalezljive bolezni, ki se je od bogvekod prikradla tudi v našo faro, je okrajno glavarstvo ukazalo cepljenje otrok, ki se je vršilo pretekli torek.

Obel je naš č. g. župnik duhovni svetnik J. Poljak. Farani želimo priljubljenemu gospodu skorajšnjega okrevanja.

Prosvetno društvo je preteklo nedeljo vprizarilo »Slehernikar« pri razprodanih dvorani. Igralci so vsi izbornu rešili svoje vloge. Zeleti je, da prosveta ta krasni misterij kmalu ponovi.

Kulturni obzornik

Umetnostna razstava v Ptuj

Po navadi čitate o Ptuj same slabe stvari: amore, pobje, nesreče, danes pa vendar lahko poročamo tudi o kulturni zadevi, ki naše mestce postavlja v boljše luč in lepše ime. Po dveh letih imamo spet umetnostno razstavo, ki so jo priredili ptujski profesor Karel Jirak, ptujski rojaki Oto Trubl, Jan Oeltjen in njegova soproga Elsa Oeltjen — Knisimr. Razstava je nameščena v francoskem krožku v gimnaziji in obsega več kot sto del.

Prvo, kar te pozdravi, ko stopiš v dvorano, je Jirakov Križev pot za minoristične cerkev. Razstavil je štiri postaje. Mnogo se je že govorilo o tem delu, reč pa moram, da je delo res nekaj posebnega, tako da človeka zgrabi. Snemanje s križa, ali polaganje v grob — to sta sliki, ki te morata ganiti. Vsa grupacija je prav posrečena, barve, posamezne osebe — vse se lepo sklada. Križev pot bo za prelepo minoristične cerkev velika pridobitev in marsikdo bo rad zahajal v to cerkev obdivovat to lepo delo. — Jirak je razstavil še par lepih oljnatih slik, devet pastelov iz Vrbnika in par pastelov iz Haloz. Ti pasteli so mojstrski slikani! Jirak gre svojo pot navzgor — veliko volje ima in mnogo talentov. Sicer bomo o njem še govorili, ko bo križev pot prišel na svojo mesto.

Trubl Oto ima na tej razstavi bolj malo slik, ker ima razstavo na Dunaju. Kar je razstavil, priča o njegovi pridnosti in velikem talentu ter mehki duši. Najlepsi so na razstavi njegovi akvareli iz Ptuja in Poreča.

Jan Oeltjen — severni Nemeč — je mnogo razstavil. Veliko dela ta mož: olje, akvarel, risbe, lesore — od fino izdelanega portreta do krajinskih slik in fantazij — vse to razgrinja pred tvoji očmi. Močan in silen je Oeltjen. To je res nadarjen in globok slikar, ki to s

živa ljubezen do bližnjega. Za njega n' bilo državnih meja, kar je zlasti poudarjal v organizaciji »Pax Romanae«. — Knjige pišejo o njem v vseh jezikih, italijanska knjiga na je doživela tekem štirih let 7 izdaj v 60.000 izvodih. Slovenski prevod je pisan v lepi slovenščini. Tudi zunanja oprema je okusna, radi tega je »Kristusov mladec« prav primerno božično darilo za mladino.

Produkcija konservatoristov

Ljubljanski konservatorij je 17. dec. v filharmonični dvorani priredil javno produkcijo v proslavo kraljevega rojstnega dne. Po Jenkovi Državnih himni, ki jo je zašel zbor konservatoristov pod vodstvom g. Suplaršiča, je sledil zopet nad vse pester spored skladb, v katerih so izvajajoči pokazali svoje in svojih profesorjev stremljenje za glasbenim napredkom. Slišali smo pet solo pevcev; nastopili so: Štefanija Fratrik (sopran III. letnik) iz šole prof. Foedranspergove, Anton Drmota (tenor V. let), Štefanija Korencan (sopran VI. let) in Marija Lahajnar (mezzo sopran IV. let. v. š.), vsi trije iz šole prof. Wistinghausove ter učence ravnatelj Hubada, Joža Likovič (bariton V. let). Zanimivo je bilo opazovati vseh treh učnih metod, razlike in smeri, o katerih uspešnost bi se dalo zanimivo razpravljati. Poleg teh je nastopilo nekaj instrumentalnih solistov. Milutin Raubar (klarinet, III. l. — šola prof. Launa) je pokazal nekaj nastavek in lepo izurjenost prstov. — Kajetan Burger (vijolina — I. let, šola prof. Jeraja) je preprical predvsem s svojo pristno muzikalnostjo in poglavitvijo. — Dva pianista, Silva Hrašovec (I. l. v. š.) in Reinhold Gallatia (II. l. v. š.), oba učenca prof. Janka Ravnika, zaslužita priznanje z ožrom na tehnično kultiviranost in občuteno prednašanje. — Ugodno je presenetil ženski trio, ki ga tvorijo Pija Menardijeva (klavir), Francka Ornikova (vijolina) in Karla Jerajeva (celo). Sicer je bilo izvajanje še tu in tam malce pomakljivo, ali z vztrajnim vežbanjem lahko dosežejo po

vzgladu Brandl-tria prav lepe uspehe. — Končno naj pohvalno omenim še dostojno klavirsko spremljavo, ki so jo oskrbeli Ivan Krm-potič, Valens Vodusek, Božena Šaplja in Božena Mucha.

Celotna prireditev je še vedno imela edini namen, pokazati napredek in sposobnosti posameznih gojencev v njih stroki. Mislim pa, da bi bilo umestno, da bi javne produkcije različno od internih vaj zasledovale značaj intimnih koncertov, s stilno enotnim sporedom izvajanih skladb. To je že z vzgojnega stališča nujno in bi imelo zelo ugodne uspehe tako za izvajalce, kot za poslušalce, ki kažejo za tovrstne prireditve zelo mnogo miela in jih zelo številno obiskujejo. V. U.

LJUBLJANSKO GLEDALIŠČE

DRAMA

Začetek ob 20

Petek, 23. decembra: Zaprti.
Sobota, 24. decembra: Zaprti.
Nedelja, 25. decembra: ob 15: JURCEK. Izven. Globoko znižane cene.
Ponedeljek, 26. decembra: ob 15: SRCE IGRACK. Izven. Globoko znižane cene.
Ob 20: VODA. Izven.
Torek, 27. decembra: Zaprti.

OPERA

Začetek ob 20

Petek, 23. decembra: Zaprti.
Sobota, 24. decembra: Zaprti.
Nedelja, 25. decembra: ob 15: ADEL IN MARA. Izven. Znižane cene.
Ob 20: PRI BELEM KONJICKU. Izven.
Ponedeljek, 26. decembra: ob 15: MALA FLORA. MY. Gostuje g. Dubajić iz Zagreba. Izven. Znižane cene.
Ob 20: PRI BELEM KONJICKU. Izven.
Torek, 27. decembra: Zaprti.

Katoliški tisk v Italiji

Fašistični režim je bil razvoju katoliškega tiska vse prej kot naklonjen. Cerkevni voditelji pa so spoznali, da katoliška organizacija brez krepkega glasila ni zmožna borbe, odločnega nastopa, praktičnega verskega življenja. Zatorej si zadnje čase močno prizadevajo, da bi v mestu in na deželi zainteresirali verske za katoliški tisk. In tako je v polovici decembra priredila nadškofija v Genovi »Dan dobrega tiska« (Giornata della buona stampa), ki naj bi odjeknil ne le v srcih vseh italijanskih, marveč svetovnih katoličanov. Nastopil je z mogočnim glasom kardinal Minoretta, ki je zaklical vsej veliki množici, naj podpira katoliški tisk. Zakaj biti katolik in hkrati član katoliških društev — na drugi strani pa se ne meniti za usodo katoliškega tiska, je strahoten absurd. Zadeva Boga samega, zadeva cerkev, krščanske družine, krščanske vzgoje mladine in narodovega blaga je — da ne katoliški ljudje zganijo in zgrnejo okrog svojega tiska!

Ta dan je prišel genovski list »In Nuovo Cittadino« pod naslovom »Dolžnost katoličanov« nekaj zanimivih točk. Uvodno pripiše članek presenetljivo dejstvo, da je v vsej Italiji le pet pravih

katoliških listov, katerih skupna naklada pa ne dosega naklade enega samega velikega dnevnika, milanske »Corriere della Sera«... Navidezno ne igra časopis za mnoge katoličane nikake vloge za praktično religiozno življenje, v resnici pa je to eden glavnih faktorjev za izpolnitev tehle funkcij: Katoliški časopis brani in širi katoliški nauk, na kar dopolnjuje službo duhovnikov. Danes segajo cerkvene lece samo do sten in vrat, zatorej ne morejo braniti resnice pred celokupnim šovetvom. Časopis pa zakriči v poslednji vas in poslednji salon...

Nato sledi izjave skupnega episkopata, pred vsem pa svetega očeta, ki izzvene v poudarku, da ni dovolj ustvarjati katoliških časopisov, marveč da morajo ti tudi tehnično odgovarjati sodobni knjižni višini. Priznavajo pa, da dosežanji katoliški listi (v Italiji) ne dosegajo tehnične višine ostalih listov, kar je pač kriva finančna sčrb, vendar se mora tudi tu vse storiti, da dobe katoliški listi vseobse priznanje. Nezavedne italijanske katoliške mase bo rešila le trdna navezanost na katoliške časopise, ki opozarjajo, branijo, svetujejo, pomirjajo ali pozivajo na boj proti skrunilem Kristusove vere.

Prvo kemično gašenje požara. Mestice Dagenham pri Londonu si je preskrbelo ročni gasilni aparat, ki gasi ogenj samo s kemičnimi sredstvi. Ta način borbe proti ognju ima to prednost, da ne nastopajo nobene poškodbe radi vodnih curkov, ki povzročajo pri blagovnih skladiščih večkrat večje škode kot ogenj sam.

Pravoslavje in katolištvo

Kongregacija za vzhodne cerkve v Rimu objavlja zanimivo statistiko o spreobrnjenih vzhodnih vernikov v katolicizem tekom 1961 leta. Število takih spreobrnjenj znaša nad 13.000 vernikov. Na prvem mestu moramo omeniti 8000 malabarskih Jakobitov, ki so s svojim nadškofom Maz Ivaniosom prešli na katolicizem. Med njimi je večje število duhovnikov, menihov in najodličnejših Jakobitskih laikov; med poslednjimi je najbolj znan jurist Georges, eden izmed voditeljev indijskega narodnega gibanja in neposredni sodelavec Gandhijev. — V Transjordaniji je prestopilo toliko Malahitov v katoliško vero, da so morali ustanoviti posebno škofijo malahitskega obreda. Mnogo novih katoličanov je tudi iz vrst egipčanskih in abesinskih koptov...

Konec kit. mnogoženstva

Po novih kitajskih zakonih je kitajskim državljanom prepovedano mnogoženstvo. Radi tega je nastalo dokaj hujše razburjenje po Kitajskem in sicer med moškim in ženskim svetom. Računa se namreč, da je na ta način ostalo nad 4 milijone žena brez moža. To bo kajpada prineslo trenutno precejšnje zmede, vendar je pa s tem vrnjeno žensko dostojanstvo in samostojnost, ki bo kronana v bodočnosti.

Električni stol za pse. Društvo za varstvo živali v Berlinu je te dni prvič uvedlo električni stol za usmrtitev živali. Žival stopi v nekako omaro, ki je zvezana z električnim tokom. Življenje živali je v hitro končano.

Dvestoletnica rojstva iznajditelja predilnega stroja. Sir Richard Arkwright, ki je izumil leta 1768. prvi uporabljeni predilni stroj, se je rodil 23. decembra 1732 v Prestonu (Anglija). Arkwrighta, ki je bil po svojem osnovnem poklicu brivec, moramo smatrati za enega najvažnejših pionirjev tekstilne industrije.

Vojni spomin

Nemško mesto Düren ob Reni je doživelo za sedanjí čas nacionalnega sovraštva posebno redko zgodbo. Nekí brezposelni delavec je prejel francosko pismo. Ni ga mogel prečitati, ker ni bil več francosčine, a je takoj videl, da vsebuje ovitek več bankovcev po sto frankov. Revščina ni nima nobenih znancev v inozemstvu, je spočetka menil, da si je nekdo privoščil hudo šalo. Prepričan je bil, da so bankovci ponarejeni. Toda banka mu je unkoj zamenjala franka za marke. Blagajnik je tudi prevedel pismo, nakar je brezposelni zaznal, kako mu pošilja nepričakovano pomoč.

»Pri selitvi v novo stanovanje,« mu je pisal francoski posestnik in rezervni častnik, »sem slučajno našel staro vojno beležnico, kjer imam zapisan Vaš nastov. Poprej sem bil trdno prepričan, da sem ga izgubil. Pošiljam Vam priloženi znesek kot prvi dokaz hvalečnosti in Vas vabim na obisk. Imam v južni Franciji graščino z vinogradom. Letos bo menda virglo vino več denarja kakor lani. Potemtakem se Vam ni treba bati, da nimam denarja...«

Sedanjí nemški brezdomec je rešil leta 1917 življenje francoskemu častniku. Našel ga je na fronti v mlaki krvi, mu obvezal rane in pustil poljsko steklenico s požirnikom žganja. Moral se je potem po vseh štirih plaziti nazaj v nemške jarkove, a še prej je dal ranjenca na prošnjo svoj nastov. Brezposelni Nemec je že davno pozabil na ta dogodek, a Francoz je vedno mislil na svojega dobrotnika. Ko je izsledil njegov nastov v stari beležnici, je povzedel po francoskem konzulatu v Achenu, kje se sedaj nahaja. Ta mu je pojasnil, da je brez dela, zato mu je takoj nakazal denar.

Ti morajo vladati Franciji. Prva vrsta od leve proti desni, pričeni z drugim: Queuille (kmetijski), Chautemps (notranji), Paul Boncour (predsednik), Leygues (voj. mornarica), Danielou (nar. zdravje), Leon Meyer (trg. morn.). — Druga vrsta, začeni med Queuilleom in Chautempsom: kolon. minister Sarraut, fin. minister Cheron, del. minister Dalimier in drž. tajnika: Mistler in P. Cot.

Nova pota

Zadnji številka »Vestnika krestjanske Rosijec« (Praga) prinaša pismo moskovskega poročevalca. Dopisnik zatrjuje, da so se komunisti naveličali brezplodnega boja zoper kmetijski stan. Namesto tega srdito napadajo kolhoze, steber Stalinove petletke. Neprestana vladna posvetovanja in poizvedovanja so namreč končnoveljavno ugotovila, da so kolhozi glavni vzrok pomanjkanja žita na trgu. Politična uprava komunistične stranke je priznala v zadnji okrožnici, da je naprtila Stalinova agrarna reforma državi samo nova bremena. »Vzeli smo kmetom zemljišča, da jih spremenimo v proletarce. A razumeli so to na svoj način in zahtevajo, da skrbi vlada za nje kakor za upokojece, vedno enako, najsi ima slabo ali dobro letino. Zato moramo nujno spremeniti sedanjo kmetijsko politiko, če nečemo, da bo postala ta nevarna psihologija za državo usodna.« Ta umik komunističnega vodstva pomeni, da se zaveda »Politbiro« izredne nevarnosti. Obupana ruska vas ne more več skrbeti za prehrano in Moskvi preti lakota, ki bo utegnla zasenčiti ono iz strašnega leta 1921. Zato so žrtvovali boljševiki zadnje, poprej nedotakljive zaloge zlata ter nakupujejo velike množine žita in mesa v Argentini, Braziliji, Avstraliji, na Bolgarskem in v Turčiji.

Dne 10. januarja se bo sestal občni zbor sovjetskih poslancev (CIK-a), ki bo naknadno odobril nove smernice in na ta način končnoveljavno pokopal Stalinovo agrarno revolucijo. Prva in nujna posledica spremembe bo Stalinov odstop, o katerem zdaj razpravljajo vsi in povsod. Ta umik bi se že davno zgodil, če se ne bi bali komunisti, da bo porazno vplival na njihove sodevje v inozemstvu. Vsled tega je sklenila stranka v sporazumu s komunistično internacionalo, da ne sme mednarodni proletarijat izgubiti Stalina kot priljubljenega vodnika. To pomeni, da bo pustil Stalin notranje ruske zadeve in se bo vrgel na delo za svetovno revolucijo. Prvotno se je mislilo, da

bo njegov naslednik Kaganovič. A ta kandidatura je izzvala veliko ogorčenje pri rdeči vojski in v širokih komunističnih krogih, ker je Kaganovič Žid. Zdaj pravijo, da bo Stalinu sledil Kirov, ki je priljubljen in pozna razmere. Predvojna in povojna pokolenja izobražencev, voditelji sovjetske industrije in uprave, bodo vroče pozdravili Kirova. Med njegovimi najbližjimi sodružniki so Babnov, Kreslinski, Lunačarski, Molotov. Ta »sovjetska intelligencija« bo pred vsem končala Stalinovo »nepismeno dobo«. Pod njim nedotakljivi komunisti bodo morali odgovarjati za svoje prestopke kakor vsi ostali smrtniki. Na ta način bo zopet oživel Leninovo geslo iz dobe »Nepac« leta 1921: potrebujemo pametnih glav na odgovornih mestih, pa jih pošišimo tudi drugod, če nimamo zadosti komunistov! V Leningradu so že ustrelili 16 vplivnih boljševikov, ker so povzročili velike zlorabe na področju tekstilne industrije; njih kri je prva napoved novih vladnih smernic. Pod Stalinom so bili vsega krivi sami »veleizdajalci«. Novi diktator bo moral pred vsem urediti agrarne razmere. Saj imenujejo zaupne okrožnice najbolj rodovitne pokrajine: Ukrajino, Severni Kavkaz in dr. stalno »podrožje meščanske vojne«.

Stalin kot vodja III. internacionale bo seveda kmalu poživljal njeno delovanje. Njegov osebni vpliv jamči za to, da bo vedno dobival za propagando potrebne kredite. Lahko torej pričakujemo, da se bo prišlo takoj po novem letu izredno živahno komunistično gibanje povsod v inozemstvu. Kakor rečeno, se trudi stranka, da bi omilila pomen Stalinovega umika, da ne bo omajala svojega stališča v mednarodni politiki. Stalin bo odstopil prostovoljno, a po bučnem protestu in obžalovanju milijonov rdečih borcev. Rekel bo v svojem govoru, da mora prevzeti druge poše »pod pritiskom zgodovinskih dogodkov in v odločilnem trenutku«. Kratkotako se bo zgodilo vse, da bo spremenjen poraz v zmago.

Milijonarji v prostih urah

Milijonarje si predstavljamo moše s bladnim, računajočim razumom, katerih življenje je potopljeno v številke in gospodarske načrte. Vsaj tvorilski kralji Amerike se nam kažejo v taki luči. Vendar bi bilo napačno vse te denarne mogote pod isti mernik postavljati. Vsi se namreč ne bavijo izključno z denarnimi zadevami. Premnogi ameriški multimilijonarji so v svojih mladih letih s srcem živeli za nekatere umetniške veje, bodisi za godbo ali knjige ali podobe; in dasiravno niso sledili kesneje tej muzi, marveč so dali prednost praktičnim dejavnostim, se niso nikoli povsem odrekli umetnostim.

Tako je n. pr. kovinski kralj Charles Schwab splošno označen za najboljšega godbenika-amaterja v vseh Združenih državah. Že v svoji mladosti je kot tovarniški delavec poučeval klavir in gosli za 50 centov na dan (kot tov. delavec je namreč zaslužil dnevno le en dolar), da je mogel skromno živeti. — Tudi v znani Rockefellerjevi družini se dotuje nagnjenje do glasbe. Stari Rockefeller, o katerem pač ne moremo reči, da mu je dnevno delo kak čuvstven sen, nima večjega veselja kot dirigirati orkester. Mlađi Rockefeller je izvrsten goslar in odlično poznavalec muzikalnih vprašanj, prav kakor njegova žena, ki je znana pijanistinja. Oče Dawesovega načrta, general Dawes, je v svoji otroški dobi igral na flavto, sedaj pa se je posvetil igranju na klavir; zadnja leta je sestavil mnogo lepih partitur. — Znani kompozist je tudi Woodin, predsednik neke velike ameriške avtomobilske tvornice; zapustil je dela, ki so pridobila priznanje pri vseh ameriških sodobnih kompozistih. Hkrati je napisal vrednostno študijo o starih denarjih. — Velika prijateljka glasbe sta tudi nemški Američan Oton Khan in Clarence Makay. — Pierpont Morgan se mnogo bavi s Shakespearjem in velja kot kapačeta v starejši cerkveni zgodovini. S posebnim navdušenjem čita v svojih prostih urah sveto Pismo. Kolikorkrat potuje Morgan v Rim, se zmerom oglasi v Vatikanu pri sv. očetu; pri tej priliki je že večkrat razpravljal s papežem o pristnosti kopističnega manuskripta. Ta simpatija datira pravzaprav iz časa, ko je bil sedanji papež še monsignor Ratti, pa je uredil Morganovo zbirko kopističnih in srednjoveških rokopisov. — Finančnik Mellon je velik prijatelj knjig, zlasti lepo izdelanih knjig; druga denarna veličina, George Wickersham, čita Danteja v originalu. Avtomobilski kralj Ford pa je znan prijatelj umetnosti in znanosti, saj je zgradil sam monumentalni, v vsakem pogledu ameriški muzej umetnosti in zgodovine.

Novo pontijsko mesto. »Slovenec« je že pričel o ustanovitvi mesta Littoria v Pontijskih močvarah. Do nedavna so bile Pontijske močvare še kotičke malarije, danes se tam razprostira prekrasno polje, katero so ustvarile roke bivših svetovnovojnih bojevnikov. Že je naseljenih okrog 10.000 prebivalcev, prostora pa je še za približno 200.000 ljudi. Slika: Duce pri blagoslovitvi mesta Littoria.

Plače dobite 1.500 Din, poleg tega Vam je dana možnost, da postanete generalni ravnatelji.

Naročajte »Slovenca«!

Kaj je s Praštediono

V zagrebških listih je objavljena dolga izjava upravnega odbora o poslovanju zavoda za časa zaščite po čl. 5. Kakor znano, so bile v Narodni skupščini že vložene interpelacije glede poslovanja zavoda, kar je izzvalo sedanjí komuniké uprave zavoda, ki ugotavlja, da so posebni v to poklicani organi našli njeno poslovanje v popolnem redu. To so vzeli na znanje tudi narodni poslanci.

Najprej ugotavlja uprava, da je prišlo novih vlog od 23. aprila do 30. septembra v zavod 39.1 milij., ki so plačane: 22 milij. v zapise Narodne banke, 6.4 milij. v kratkoročne kredite itd. po uredbi o zavodu. Kar se tiče starih terjatev in tekočih izdatkov, so znašali izdatki od 23. aprila do 30. septembra 1932 plače itd. 12.8, režijski stroški 4.2, odplačilo lombarda, reeskonta, lombarda, reporta pri Narodni in Drž. banki 13.8, za obresti reeskonta itd. 13.8, za odplačilo tek. rač. pri Poštni hranilnici 6.9, za svoje davke 1.5, za davke komitentov 4.5, izplačila po knjižicah in tekočih računih 27.2 milij., skupno so znašali izdatki 83.25 milij. Din. Banka je imela nasprotno dohodkov v tej dobi 105.7 milij.

Plače uslužbenec je zavod znižal za 14.4 milij., poleg tega ukinil tanižjeme in nadrade članov uprave, znižal število osebja za 223, t. j. za 22% vsa personala. Kar se tiče podružnic, jih je ukinila doslej 4, glede ostalih pa banka upa na boljše

časa, ko bodo lahko zopet poslovali.

Skupna vsota kompenzacij t. j. plačila dolgov s knjižicami zavoda je dosegla 34.4 milij.

Iz vsega poročila je razvidno, da je zavod plačal privilegiranim denarnim zavodom 34.5 milij., pa je uprava zavoda mnenja, da ti zavodi ne bi morali zahtevati od zavoda povračila.

Kar se tiče izplačila malih vlog po sklepu zavoda je bilo sklenjeno, da se izplača 20% za vse vloge do 5000. Takih vlog je bilo 72.920. Toda od odobrenih kvote jih je bilo izplačanih samo 37%, ostanek pa prenesen na nove terjatve. Uprava zavoda je mnenja, da bi bilo boljše, da se odobri delno izplačilo vlog v posameznih slučajih dokazane potrebe in uvaževanja.

Zavod je prodal nepremičnin za 23.15 milij. Din, od česar je dobil v vložnih knjižicah 29%. Kar se tiče kreditiranja industrije, pravi uprava, so krediti dovolj zavarovani. Tako znašajo terjatve n. pr. pri Slavoniji 67 milij., dočim znašajo imovina tega podjetja 76.8 milij. Din. Izmed vseh terjatev Praštedione na tekočih računih v znesku 1065.0 milij. jih ni niti 10% dubioznih. Velike rezerve ima zavod v nepremičninah, sploh je imovina zavoda tako velika in znatna, da krije vse obveznosti.

Končno pravi komuniké, da je sklenil upravni svet z nadzorstvom vred podati demisijo, da se omogoči nova volitev uprave in nadzorstva.

Curih. Pariz 20.27, London 17.38, Newyork 519.75, Bruselj 71.90, Milan 26.61, Madrid 42.375, Amsterdam 208.60, Berlin 123.725, Stockholm 94.75, Oslo 89.60, Kopenhagen 89.75, Sofija 3.75, Praga 15.38, Varšava 58.15, Atene 2.78, Carigrad 2.48, Bukarešta 3.085.

Promet na zagrebški borzi je znašal brez kompenzacij 52.471 Din.

Vrednostni papirji

Tendence za državne papirje je nadalje čvrsta, vendar težaji ne izkazujejo znatnih izprememb. Promet je bil srednji in je znašal na zagrebški borzi: vojna škoda 2000 kom., begl. obveznice 130.000 in 7% Bler 3000 dol. Po zaključku borznega sestanka je bilo zaključenih še 600 kom. za 15. januar 1933. Med delnicami je bila čvrsta Priv. agrarna banka, katere je bilo zaključeno 80 kom. Ljubljana. 7% inv. pos. 50 den., vojna škoda 240 den., 8% Bler. pos. 41—42, 7% Bler. pos. 38.50 den., Ruše 125 den.

Zagreb. Državni papirji: 7% invest. pos. 50 d., agrarji 26—30, vojna škoda 240—241 (240, 242), 12. 238.50—239.50 (237, 239), 2. 225 bl., 6% begl. obv. 33.50—34.50 (34.50, 35.50), 8% Bler. pos. 42—44 (42), 7% Bler. pos. 38—38.75 (38.50), 7% pos. DHB 44—45. — Delnice: Narodna banka 4200—4500, Priv. agr. banka 257—270 (250, 257.50), Nar. šum. 30 bl., Guttman 80 bl., Šečeraša Osijek 180 bl., Šečeraša Bečkerek 780 den., Osj. ljev. 200 den., Impeks 50 den., Isis 20—35, Trboveljska 152.5—165.

Belgrad. Narodna banka 4400—4440 (4400), Priv. agr. banka 260—263 (262, 257), 7% inv. pos. 51.50—52.50 (52), agrarji 29 bl., vojna škoda 242—243 (242, 240), 12. 240 bl., 2. 215 bl., 6% begl. obv. 35.75—36 (36, 35.75), 8% Bler. pos. 41 den., 7% Bler. pos. 38.25.

Dunaj. Podon.-savska-jadran. 62, Mundus 50, Alpine 11.25, Trboveljska 21.50, Rima Murany 21.

Žitni trg

Na žitnem trgu je pšenica nadalje čvrsta in so danes zanjo zahtevali: 76 kg 165 in 79-80 kg 167.50 do 170. Cene moke in koruze so ostale neizpremenjene.

Novi Sad. Pšenica bač., oko. Novi Sad. Sombor 160—162, srednja 161—163, srednja 78 kg 164—166, glbč. 162—164, bač. potiska 162—164, ladja Tisa 166—168, ladja Begej 165—167, gorbani. 157—159, srem. 160—162, koruza bač. gar. kval. 51—53, za januar 52—54, srem. za marec, april, maj 66—68, ban. gar. kval. 47—50, srem. 51—53, snuena 60—62, suš. par. Indija 60—62, ban. gar. 57—59, bač. gar. 60—62, moka bač., ban. št. Og. 257.50—272.50, št. 2 237—252.50. Ostalo neizpremenjeno. Promet: 32 vagonov.

Chicago. Pšenica marec 46.375, maj 46.25, dec. 43.375, koruza marec 26.875, maj 28.375, dec. 22.75, oves marec 17.25, rž marec 23.75, maj 30.625.

Winnipeg. Pšenica dec. 40.25, maj 42.75, julij 43.875.

Les

Vast, da se povzela italijanska carina na mehki les (ker hočejo Italijani favorizirati domačo lesno industrijo) je povzročila, da se italijanski producenti krijejo le še za najnujnejše potrebe. Na tem mestu moramo pa opozoriti naše izvoznike, ki sklepajo terminske kupčije, naj jih sklepajo samo »blago postavljeno do naše državne meje, ne pa do namembne postaje v Italiji, ker se sicer zelo lahko vračunajo, neupoštevajoč povziranje uvozne carine.

Klirinški promet funkcionira zadovoljivo in naši odjemalci še precej točno plačujejo. Vobče pa se mora konstatirati, da se je izvoz trenutno nekaj popravil, ako ne bomo zopet zadeli na nepredvidene težave. Tudi cene so se nekoliko zboljšale, ki pa jih naši producentje vsled deorganizacije precej krivijo (Trg. list.)

Podaljšanje zakona o zaščiti kmeta

Z ozirom na razna vprašanja glede bodoče zaščite kmeta navajamo v naslednjem 1. člen prejšnjega zakona, ki pravi sledede:

Od dne, ko slopi v voljavo ta zakon, se odlože vse javne prodaje (eksekutivne dražbe) premičnega in nepremičnega premoženja kmetov, ki so v teku, nove prodaje pa se ne morejo dovoliti. To velja dotlej, dokler se ne uveljavi Zakon o konverziji kmetijskih dolgov, najkaj šest mesecev po uveljavljenju tega zakona. Istočasno se ustavljajo tudi vse prisilne uprave (sekvestracije) kakor tudi odvzemanje premoženja (transferacija), izvedeno v svrhu izvršbe ali zavarovanja. Te odredbe veljajo tudi za vse osebe, ki so kot garant ali kot solidarni dolžniki obvezani za dolg kmetovalcev.

Novi zakon pa pravi v svojem členu 1. točka 2. tole: Od predpisov § 1 zakona o zaščiti kmeta z dne 19. aprila se izvzemajo: javne dražbe in v zakonom predpisane pristojbine, dolgovi do 500 Din, ki so nastali iz kupovanja potrošnih življenjskih sredstev, oblike in obutve, pa so nastali po 20. oktobru 1931, v kolikor niso pretvorjeni v menične terjatve, vsi ostali dolgovi, narejeni po 20. aprilu 1932, terjatve za vzdrževanje, ki pripadajo neki osebi proti dolžniku kmetu na podlagi dolžnikove dolžnosti vzdrževanja, terjatve, ki izvirajo iz kazenskih del, terjatve za nadoknadno poljske škode, terjatve za plačo oseb, zaposlenih v gospodinjstvu ali gospodarstvu dolžnika, zakupnine in najemnine kakor tudi terjatve obrtnikov za izvršena obrtna dela, ki so dosegle po 20. oktobru.

Za dolgove, narejene po 20. aprilu 1932, se morejo smatrati samo oni, ki so stvarno novi, ne pa taki, ki so nastali z novacijo (premoval) starega dolga kot na pr. z običajnim prolongiranjem menic in sl. sl.

Kakor smo že omenili, se torej izvzemajo od izvršnosti našteje terjatve, ki jih je torej mogoče lahko iztožiti, oziroma izterjati.

Obrestna mera je ostala ista kot v starem zakonu 6%, razen če je dogovorjena nižja obrestna mera.

Trgovina s sirovinami kozami. Zadruga usnarjev za dravsko banovino je glede na priložbo izdala naslednja navodila svojim članom: Vsakega nabiralca odnosno prekupčevalca kož, ki nima za nakup tega blaga od usposobljene tvrdke izdanega pooblastila s potrdilom, da je nabiralac zaposlen pri njej, in da je obenem zavarovan pri OUZD odnosno nabiralca, ki nima izkazane poštenje legitimacije, izdane od Zbornice za TOI, je treba naznaniti obrtni oblasti dolžnega okraja. O takih nabiralecih za usposobljene tvrdke ali prekupčevalcih je obvestiti tudi davčne uprave. Samostojni obrtnik mora imeti poseben obrtni list, ki mu ga izda okrajno načelstvo; če je pa nabiralac pooblaščen od kake za ta nakup usposobljene tvrdke, mu mora tvrdka preskrbeti preko Zbornice za TOI potniško legitimacijo. Usposobljeni trgovci, ki se poleg druge trgovine pečajo tudi z nakupom sirovih kož, morajo za ta posel imeti z zdravstvenega stališča posebno skladišča ali posebne lokale. Obenem obvešča zadruga svoje člane, da je monopolska uprava v Belgradu ustregla prošnji glede dobave industrijske soli. Vsak usnarjski obrtnik (ne glede na protokolacijo obrti) lahko naroči za vsakih 6 mesecev najmanj 1000 kg denaturirane soli, za kar mora vložiti na Zbornico za TOI prošnjo zaradi obrtne porabe soli. Zahteva se tudi potrdilo o plačanih davkih in prijava najbližjemu oddelku finančne kontrole.

Izplačilo vlog pri Jugoslovanski Združeni banki. Kakor javlja uradni komuniké bančne uprave, bo banka s 15. januarjem izplačala v celoti vse vloge, katerih vsota je znašala do 10.000 Din dne uveljavljenja uredbi o banki, t. j. 30. avgusta 1932. Izplačila bo vršila centrala banke in njene podružnice, med njimi tudi mariborska podružnica.

Znižanje obrestne mere v Zagrebu. Zagrebška Zadruga zveza objavila v uradnem listu savske banovine, da bo z ozirom na zakon o zaščiti kmeta in ureditvi kreditnih odnošajev plačevala samo 3% obresti za vezane in nevezane vloge.

Fond za zdravstveno zaščito. »Službene novine« prinašajo proračun fonda za zdravstveno zaščito dijakov za šolsko leto 1933/34. Iz teh podatkov posnemamo, da znaša proračun izdatkov fonda za zdravstveno zaščito na univerzi v Ljubljani 117.000 Din, kar pomeni v primeri s sedanjim proračunom povečanje za 27.000 Din. Dohodki znašajo ravnotoliko kot izdatki Proračun banovinskega odbora za zdravstveno zaščito učencev (za srednje in strokovne šole) za našo banovino znaša 386.760 Din, kar pomeni v primeri s sedanjim proračunom povečanje za 188.589 Din. Skupno znašajo vsi proračuni univerzitetnih fondov 984.414 dinarjev, z ostalimi vred pa 3.653.938 Din.

Borza

Dne 22. decembra 1932.

Denar

Danes so narasli na ljubljanski borzi tečaji vseh deviz z izjemo Curiha, ki je ostal neizpremenjen.

Odstotek ažia je ostal večerajšnji. Na zagrebški borzi je notiral v zasebnem kliringu šiling 8.80 do 8.90. Zaključenih je bilo 25.000 šilingov po 8.85 do 8.90. Grški boni so notirali 35—37, zaključeni pa so bili po 35.

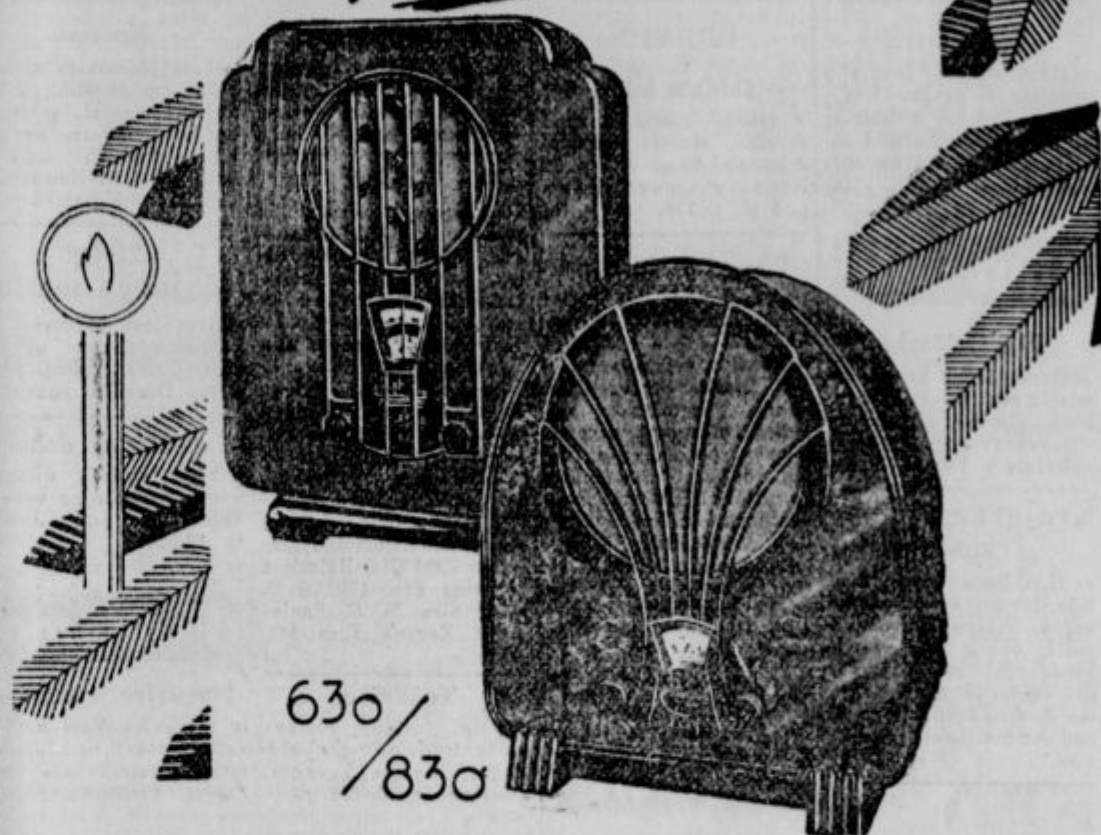
Ljubljana. Amsterdam 2311.24—2322.60, Berlin 1369.03—1379.83, Bruselj 796.91—800.85, Curih 1108.35—1113.85, London 192.08—193.68, Newyork 5738.81—5767.07, Pariz 224.72—225.84, Praga 170.45—171.31, Tret 204.51—206.91.

Darilo

vas bo vsak dan vzradoščalo,

ako se odločite za najboljše od najboljšega, in to je

PHILIPS
"Super-Inductance"

Za bližnje praznike posebno olajšani plačilni pogoji.

Radio

Programi Radio-Ljubljana

Petek, 23. decembra: 11.15 Solska ura: Tomažev sv. Večer (Adam Miklovič) — 12.15 Plošče — 12.45 Dnevne vesti — 13.00 Čas, plošče, borza — 17.30 Salonski kvintet — 18.30 Julijske alpe (Dr. K. Capuder) — 19.00 Francoščina (prof. Kuret) — 19.40 Zdravstvena vprašanja za hišo in dom (Dr. Malka Simc) — 20.15 Prenos koncerta violonista Vasa Prihoda iz Dunaja — 21.15 Salonski kvintet — 22.15 Čas, poročila.

Sobota, dne 24. decembra: 12.15 Plošče. 12.45 Dnevne vesti. 13.00 Čas, plošče. 17.00 Otroški božični večer: Božiček prihaja (Jože Vovk). 17.30 Salonski kvintet: Božične pesmi. 18.15 Božično zvenenje. 18.30 Božični nagovor. 19.00 Recitacija (Fr. Lipah). 20.00 Operni kvartet (gosp. Gjurgje-nac - sopran, Kreft-Spanova - alt, gg. Gostič - tenor, Marjan Rus - bas. 20.45 Citraški tercet »Ves-nac« in citre solo, g. Mezglits. 22.00 Komorni zbor. 22.45 Reprodukcijska glasba. 23.30 Zvenenje k pol-nočnici. 24.00 Prenos polnočnice iz St. petereke cerkve v Ljubljani.

Drugi programi

Sobota, dne 24. decembra: Zagreb: 19.25 Orgle. 19.30 Božične melodije. 20.30 Orgle. 21.00 Božična glasba. — Milano: 19.00 Plošče. — Stuttgart: 20.15 Božični zbori. 21.00 Božični zvonovi. — Toulouse: 21.00 Koncert starih francoskih melodij. 22.00 Harmonika. — Berlin: 19.40 Božični zbori. 21.50 Sveta noč. — Belgrad: 24.00 Prenos polnočnice. — Rim: 20.45 Božični koncert. — Beromünster: 19.00 Zvenenje. 19.10 Poročila. 19.15 Božični večer. 23.30 Polnočnica. — Lan-genberg: 20.00 Prenos iz Betlehema. 20.20 Koncert. 21.45 Božična glasba. — Praga: 21.45 Božična maša. — Dunaj: 19.00 Božič osamljenih. 19.40 Božič-ne melodije. 20.30 Mir na zemlji. 21.00 Nemški zvo-novi. — *

Sport

Victoria iz Zagreba,

ki je v liginem tekmovanju pokazala tako znanja, da je ni mogel nihče iz naše lige premagati, bo prišla v goste Iliriji. Dve tekmi bo absolvirala. Obakrat bo Ilirija preizkusila svoje fante, kaj že znajo in s kakšnimi nadami gre v kvalifikacijske igre. Tako, da bodo končno prijatelji sporta, če že sami ne bodo mogli aktivno sodelovati, imeli vsaj priliko gledati zanimive igre.

Tekma za brezposelnost. Pokalne tekme za brezposelnost igralce I. razreda, ki jih je organiziral ZSK Hermes se nadaljujejo v ponedeljek, 26. t. m. V drugem kolu nastopilo: Hermes, Jadran, Korotan in Svoboda. Tekme se vršijo na novem igrišču SK Korotana pri Rakovniku v sledečem redu: ob 13 Hermes-Jadran, ob pol 15 Svoboda-Korotan. Pretekla nedelja je pokazala, da je sportna javnost z veseljem pozdravila korak sportnega kluba Hermes. Zato upamo, da se bo v ponedeljek še v večjem številu odzvala klicu brezposelnih igralcev in jim s svojim obiskom vsaj nekoliko pomogla k obutnega stanja brezposelnosti. Vsak sportnik, ki ima žuteče srce do svojega soigralca, bo stopil v ponedeljek na igrišče Korotana in dal svoj prispevek za brezposelne sportne tovariše.

Sneža še ni, čeprav pravijo poznavalci vremenskih prilik da ni več daleč. Bajje je že na meji in čaka samo še uvoznega dovoljenja. Kedar bo pa to prišlo, že ne vemo. Pripravljeni so vsi prijatelji zime. Zaenkrat bodo najbrže prišli na svoj račun samo oni, ki so zadovoljni s tenko plastjo ledu. To so pa že pričeli delati na drsališču Ilirije. Za Božič bodo imeli prav gotovo svoje veselje vsaj nekateri prijatelji zimskih sportov. Ako težko pričakovani sneg ne bo dobil že za praznike uvoznega dovoljenja, bodo nogometasi nastopili, Ilirija, ki svoje moštvo nima ravno v preveč sijajni formi, hoče s tekmami izboljšati lomo svojih igralcev.

Ilirija je radi dogodkov na zborovanju Plavalne zveze razpustila svojo plavalno sekcijo. Vodstvo kluba je s tem razpustom smatralo, da najboljše odgovori na mahinacije naperjene proti slovenskemu plavalnemu sportu. V Sloveniji se je v zadnjih štirih letih po zgradbi kopališča Ilirije napravilo več pozitivnega dela, kot so ga pa napravili skupno z Zvezo vsi obmorski klubi v desetih letih. Oni so poznali in še poznajo samo svoje klubske interese, bridgeto ko se za razvoj plavalnega sporta malo brigajo. To pozitivno delo v Sloveniji jih pa najbolj boli. Upajmo, da zadnja beseda še ni izrečena in da bo vodstvo kluba prav gotovo našlo sredstva, da uredi ves spor v korist slovenskega plavalnega sporta. Petrinovičev pokal in afera, ki je radi njega nastala, ni zadeva samo dveh klubov, temveč vsega slovenskega plavalnega sporta. Tega se morajo gospodje, ki so napravili z dr. Hadžijem na čelu fronto proti nam zavedati.

Kakor hitro bo led, se bo poživila tudi hokey sekcija na ledu, ki je letos pokazala na drsališču pod Cekinovim gradom, kako se igra ta divna igra. Celovski in beljaški hokey igralci, ki uživajo sloves tudi v inozemstvu, so našim faniom pokazali, kako se igra. Sedaj se pa pripravljajo isti fantje, da se spoprimejo z romunskimi profesionalci. Najbrže bodo za Sv. Tri kralje prišli iz Romunije najboljši hokey igralci k nam v goste. Z njimi bodo potem šli naši fantje v Zagreb.

Sedanjí tekmovalni način za državno prvenstvo bo ostal pet let, tak je sklep rednega zborovanja JNZ. Odobravamo ta sklep, sedaj vsaj vedo vodstva klubov, kak sistem bo prihodnje leto in vedo tudi fante pripraviti. Sklenjeno je bilo tudi, da se upelje pokalno tekmovanje, v katerem bodo sodelovali samo najboljši klubi države. BSK, Jugoslavija, Hajduk, Hašk, Concordia in Gradjaniki bodo pred pričetkom ali pa po končanem državnem prvenstvu igrali med seboj pokalne tekme.

Potrni reizmerne bolesi javljamo vsem sorodnikom in znancem prežalostno vest, da je danes ob 6 zjutraj, previden s tolažili sv. vere, naš predragi soprog, najboljši oče, brat, svak in stric, gospod

DR. FURLAN ANTON st.

svetnik Stola sedmorice v pok., odvetnik in imetnik reda sv. Save 3. st. itd.

v starosti 63 let po dolgi in mučni bolezni mirno v Gospodu zaspal.

Pogreb predragega rankega bo v soboto 24. decembra ob 3 popoldne iz mrtvašnice bolnišnice usmiljenih bratov v Kandiji, na novomeško pokopališče.

Sv. maša zadušnica se bo brala v kapiteljski cerkvi.

Novo mesto, dne 22. decembra 1932.

Franja Furlan roj. Eržen, soproga, dr. Anton Furlan ml., Milena Furlan, sin in hčerka, Janez in Martin Furlan, brata, Liza Dormiš roj. Furlan, Lojzka Hirzenberger roj. Furlan, Zina Poljanec roj. Furlan, Fari Furlan, sestre.

Sanke, smučke

v veliki izbiri dobite poceni pri
sportnem oddelku tvrde

Radioval LJUBLJANA
Dalmatinova ul. 13

Mali oglasi

V malih oglaših velja vsaka beseda Din 1.—; ženitovanjski oglasi Din 2.—. Najmanjši znesek za mali oglas Din 10.—. Mali oglasi se plačujejo takoj pri naročilu. — Pri oglaših reklamnega značaja se računa enokolonska, 3 mm visoka pečitna vrstica po Din 2-50. Za pismene odgovore glede malih oglasov treba priložiti znakmo.

Službe iscejo

Boljši šivilji
plačani do 1000 Din, ako sprejme v prakso šiviljsko pomočnico z lastnim strojem. Ponudbe pod zn. »Kjerkoli« 18.170 na upr. »Slovenca«.

Službodobne

Blagajničarko
pošteno, čedno zunanosti mlajšo moč iščem za bar-buffet. Dopise na upravo »Slovenca« pod značko »Silvester« 18.075.

Krajevne zastopnike

za Ljubljano in Maribor išče domača tekstilna tovarna. Pridne in solidne moči, dobro vpeljene v konfekcijske in trgovinske naj se javijo na Publicitas d. d., Zagreb, Ilica 9, pod »Provizijski zastopnik«.

Regentia Delo
V teh težkih časih se mora najlažje d. biti z ustano vitvijo domače letarne. Mi damo vsakomur tekoče delo, ker smo odjemalci za pletenje, dobavimo prejo in uplajamo različne za pletenje, kar dokazuje mnogo zahvalnic. V službi, da b. čete delati in zaslužiti, se obrnite po gratis-prospekte na trdnico Domača Pletarska Industrija, Kalis, Maribor, Trubarjeva ul. 2, odd. 7.

Stanovanja

ISČEJO:
Prazno sobo
s posebnim vvhodom za ceno do 100 Din iščem s 1. januarjem. — Najraje v Šiški. Ponudbe prosim na upravo »Slovenca« pod »Šiška«.

Vnajem

ODDAJO:
Oddam lokal
v sredini mesta v novi zgradbi. Istotam naprodam 2 kopalni banji in 2 peči. Naslov v upravi »Slov.« pod št. 18.178.

Pisarniški prostori

primerni tudi za modni salon, zastopstva, obstoječi iz 3 sob s posebnim vvhodom v mezaninu palače Ljubljanske kreditne banke, v neposredni bližini glavne pošte, se proti primerno nizki ceni takoj oddajo. V najemino so vštete električna razsvetljava, centralna kurjava, topla voda. Telefon na razpolago. Oddajo se tudi posamezne sobe — vsaka s separatnim vvhodom. Poizve se pri Alo-ma Company, d. z o. z., Ljubljana, Aleksandrova cesta 2/I.

Denar

Vložne knjižice
kupite ali prodaste najbolje pri Komanditni družbi M. Jankole, Ljubljana, Šelenburgova ul. 6/II. Telefon 30-52.

Objave

Oglejte si

zalo go moških klobukov. Krasna izbira, nizke cene. Preoblikovanje 25—45 D. Franc Bernik, dr. z o. z., Dunajska cesta 14, vvhod poleg trgovine Agnola.

Razno

Brezplačno
pošljem prospekte o reklamiranju preveč plačane voznine. Biro »Kurir«, Beograd, Kr. Milana 15. Išče mo agente za zbiranje tovarnih listov.

Posvetva

Hišico z vrtom
kupim v Šiški, Trnovem ali za Bežigradom. — Ponudbe s ceno na upravo »Slovenca« pod 18.074. p

Trafika

s papirno trgovino za prodajo poštinih in taksnih vrednot, v najstrožjem cen. umu Zagreba — prodamo radi boleznih in starosti lastnika. — Ta prvovrstna in renomirana trgovina je izvrstno vplajana, z bogato zalogo blaga ter ima ogromen promet, ki znaša mesečno garantirano, s knjigami in naročilnicami dokazano, četrt milijona dinarjev. — Večletna najemna zasedba na najemno mesečno 2500 Din; Potrebna gotovina cca. 175.000 D. Poslovna M. S. Pavle-kovič, Zagreb, Ilica 144, pritličje.

Točilnice,

buffete, gostilne, restavracije, trgovine z drobnim blagom, hotele, kavarne, trgovine in obrtna podjetja — kdor želi prodati, kupiti, dati v najem, naj se obrne na edino strokovno poslovno M. S. Pavle-kovič, Zagreb, Ilica 144, pritličje.

Večje posestvo

z živim in mrtvim inventarjem naprodam. — Zahtevajte podrobnejše podatke potom dopisa na podružnico uprave »Slovenca« v Mariboru pod št. 200.000.

Ugodna prilika!

Zaradi družinskih razmer prodam ali oddam lepo urejeno speeerijsko trgovino v Ljubljani, po zelo ugodni ceni. — Podrobne ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Prometna točka« 18.166.

Pohištvo

Več spalnic
novih, masivnih, politiranih, prodam franko kompletno po 5000 Din. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 18.201.

Kupimo

več m² češnjavih plohov, 5—10 cm debelih, od 2 m dolžine naprej, suhih in boljše kvalitete, negrač-vih. — Ponudbe samo iz prve roke na Remec-Co., Ljubljana, Kersnikova 7.

20 kg čajnega masla

potrebujem tedensko. — Ponudbe s ceno na naslov: Cufer Andrej, Jesenice, Dravska banovina.

Javorova debla

debela, stoječa, kupimo. Pism. ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Javor« št. 18.066.

Prodajmo

Nogavice, rokavice
in pletenine Vam audi v veliki izbiri najugodnejše in najsvežje trdnice Karl Prelog Ljubljana. Zidovska ulica in Stari trg (I)

Za mal denar kupiš

barve, firnež itd. pri **Drago Franz** Stari trg št. 11

Nova hiša

z dvodružinskim stanovanjem, pritliklinami in obširnimi vrtom (2000 m²), oddaljena tri minute od žel. postaje Sava pri Litiji, naprodam po ugodni ceni. Plača se delno tudi s hranilno knjižico. — Vsa pojasnila daje Hranilnica in posojilnica v Smartnem pri Litiji št. 26.

Gostilna »RAZEM« na Žabjaku

prilagojena danes in jutri ravnokar dospela sveže morske ribe v veliki izbiri in polenovku. — Prvovrstna pristna vina točim po sledečih cenah:

Dalmatinsko, lastni pridelek . . . Din 8.—
Cvček iz Gadove peči . . . Din 10.—
Stajerski burgundec . . . Din 10.—
Jeruzalemski šipon . . . Din 12.—
Istriki refošk . . . Din 16.—

Pri nakupu več litrov 1 Din ceneje!
Za obilen obisk se priporoča **ANTON RAZEM**.

Obrt

Božična darila
na izbiro pri **J. KARLO Maribor** Trg Svobode 6

Foto-ateije

sem na novo
otvoril v
Sv. Florijana ulici 22
in se vltudno priporočam.
Solidna izvršitev,
nizke cene!
FRANC KRALJ
fotograf.

Veliko izbiro BOŽIČNIH DARIL priporoča IVAN KRAVOS
Maribor - Aleksandrova cesta št. 13

Gostilna pri »fajmoštru«

Ljubljana, Sv. Petra nasip 5
toči dobro kapljico
v gostilni namizno Din 8.— čez ulico Din 7.—
« rizling « 12.— « « « 10.—
« « žrno « 10.— « « « 8.—
« « cvček « 12.— « « « 10.—
« « mozler « 14.— « « « 12.—

Zahvala

Vsem, ki so z nami sočustvovali in nas tolažili ob bridki uri, ko nas je za vedno zapustil naš zlati soprog in oče, gospod

Franc Povše

izrekamo iskreno zahvalo. — Posebno zahvalo smo pa dolžni častiti duhovščini trnovski, preč. gosp. J. Spornu za tolažilne besede, predstojništvu drž. bolnišnice z unadistvom, častitim sestram usmiljenkam in vsem darovalcem krasnih vencev in cvetja. Najtoplejša zahvala njegovim stanovskim tovarišem kurilnice drž. bolnišnice, prosvetnemu društvu »Trnovo« in njegovemu pevskemu zboru za žalno petje in vsem, prav vsem, ki so ljubljene pokojnika spremlili v tako častnem številu na njegovi zadnji poti. Tisočero Bog plačaj vsem, ki so molili za pokojnikovo dušo.

Ljubljana, dne 22. decembra 1932.

ZALUJOČI OSTALI

ZAHVALA

Ob prebriski izgubi našega predragega in nepozabnega soproga, ateka in svaka, gospoda

ANTONA KAŠMANA

veletrogovca z železnino

izrekamo najiskrenejšo zahvalo vsem, ki so spremlili blagopokojnika v tako ogromnem in častnem številu na zadnji poti, kakor tudi vsem onim, ki so nam v tej težki preizkušnji skušali na katerikoli način lajšati našo neizmerno bol.

Posebno se pa zahvaljujemo zdravnikom gg. dr. Hubadu, dr. Guzelju in dr. Krajcu za njihovo požrtvovalno zdravljenje, preč. duhovščini za častno spremstvo, mestnemu katehetu g. dr. V. Fajdigi za duhovno tolažbo ob zadnji uri in za njegove goreče, v nebo segajoče molitve, bolniškim sestram Leonišca za vzorno sopomoč, upravnemu svetu Okrajne hranilnice in posojilnice, mestnemu občinskemu odboru z župani, vsem stanovskim tovarišem z gremijem trgovcev, sokolskim pevcem za ganljive žalostinke in gasilski godbi za žalne koračnice, potem ostalim Sokolom in gasilcem, oficirskemu zboru, Vodovodnemu društvu, zastopnikom Elektranne d. d., nadalje predstavnikom raznih uradov, korporacij in organizacij, g. notarju Stevu Šinku in načelniku Sokola g. Rudolfu Horvatu za gniljive poslovilne besede ob odprtem grobu, zastopnikom raznih podjetij, kakor tudi njegovemu trgovskemu osebju in končno vsem prijateljem in znancem, ki so počastili pokojnika, nam preostali pa izrazili sožalje in sočustvovanje. Zlasti se zahvaljujemo vsem darovalcem prekrasnih vencev in šopkov! — Vsem, ki ste ga imeli radi in ki ste z nami čutili: naša najprisrčnejša zahvala!

V Škofji Loki, dne 20. decembra 1932.

Zalujoča soproga **MARIJA**
s hčerkama **NADICO** in **SILVICO**.

sem mahoma sprevidel, kako močno zaupanje ima v svojo lepoto, ki se ji nedvomno tudi stric ne bo mogel upirati. Torej sem se tudi jaz uklonil sili njenega čara.

»Draga,« sem ji pritrdil, »stori, kar hočeš, samo glej, da me ne bodo ljudje zaradi moje ljubezni obojali.«

Za slovo me je še enkrat vroče poljubila, na kar sem ponosno in veselo odšel po stopnicah.

Pet in petdeseto poglavje.

John ni več nekdanji John.

Težko bi mi bilo opisati, kako srečen sem bil po tem dogodku. Skrbni in bridkosti so izginile iz mojega srca in samemu sebi sem se zdel najsmrenejši človek na svetu. Celo z mislijo, kako bodo doma brez mene spravili žito pod streho, si nisem ubijal glave.

Vojaštva ni bilo več v Ploveru Barrowsu, razkropilo se je po vsej okolici, da bi polovila pebegle upornike in jih potegnila na vešale. Moja mati je medtem zvedela za moje bivališče in me bogato preskrbela z denarjem in živečem. Poslala mi je tudi prekajen srnji hrbet za Jeremijo Sticklessa, pa krasno gos in izbornega sirovega masla za Lorno. Priloženo pismo je napisala Lizika in ga pametno obesila na klin v bravini, da se ne bi izgubilo. Go-stobesedno mi je poročala vsakovrstne novice z doma in bližnje okolice. Iz njenega pisma sem zvedel, da so Dooni začasno mirni, deloma zato, ker jim kmetije prinašajo bogatih daril, deloma zaradi poparjenosti, ker je polkovnik Kirke ujel šest mladih Doonov in jih dal brez usmiljenja obesiti. Tom Faggus se je srečno vrnil domov in skoraj popolnoma okrevl. Navnel se je vojske in je sklenil posihmal živeti doma in skrbeti za svoje. Na koncu pisma je bil dostavek, da se je narednik Bloxham po nalogu vlade vrnil v Exmoor, da bi polovil in dodobra iztrebil ostanke uporniške sodegre.

Urednik: Franc Kremžar

Lorna Doone

Roman iz Exmoora

»Oh, poljubi me tedaj,« je vzkliknila po svoji stari navadi. Kar je bilo nadalje, mi ni treba pripovedovati.

Kmalu se je Lorna ponosno zavrnila. »John Ridd,« je izpregovorila strogo, »povejte mi sedaj resnico, samo golo resnico! Nisem zastoj varovanja državnega sodišča, vsako laž bi mahoma proniknila. Zakaj se niste dlje ko leto dni niti malo brigali za svojo davno prijateljico Lorno Doone?« Hotela se je šaliti, toda opazil sem, da ji srce hitreje bije in ji oči strastno plamtijo.

»Iz povsem preprostega vzroka,« sem ji odvrnil, »ker moja stara prijateljica ni niti enkrat vprašala po meni. Tudi nisem vedel, kje naj jo iščem.«

Lorna je bila od presenečenja vsa iz sebe. Moral sem ji še in še potrditi, da nisem prejel nikake vesti, nikakršnega sporočila o nji, razen onega pisma od njenem odhodu.

»Moj ubogi, dragi John,« je vzkliknila ob misli na mojo žalost. »Pa vkljub temu nisi vzel svoje male nečakinje, ki so ti jo namenili, one male Rut ali kakor se že imenuje?«

»Rut Huckaback je prav pridno dekle,« sem dejal resno. »Razen naše Anke me je samo ona bodrila, naj ne omahujem v zaupanju vate.«

»Potemtakem mi je Rut najboljša prijateljica,« je opomnila Lorna, »in vredna tebe, John. Ako se bova morala kedaj po božji volji ločiti, potem vzemi malo Rut, kakor hitro boš mogel mene pozabiti. Zdej morava pa zaslišati ono, ki je vsega tega kriva. Često sem jo že sumnila, ker je vedno tako čudno govorila, toda da mi bo uganjala take burke, tega nisem slutila.«

Lorna je potegnila za širok trak, začel sem oddaljeno singljanje in še preden sem se zavedel,

kaj je, je že stala Gwenny Karfax s kljubujočim obrazom pred nama.

»Gwenny,« je velela Lorna ukazujoče, »pojdi in mi prinesi vsa pisma na Johna Ridda, ki sem ti jih izročala, da bi jih odposlala po pošti.«

»Kako naj jih prinesem, ko so pa že davno odposlana. Ne verjemite mi, nalagati vas hoče.«

»Poglej mi v obraz, Gwenny,« sem vzkliknil jezo kajti v tej zadevi, zaradi katere sem bil leto dni nesrečen, nisem poznal šale.

»Ne morem vas pogledati, mladi gospod, in nečem imeti nobenega opravka z vami.«

»Če si že smatrala za pravilno, pridrževati pisma,« je dejala Lorna s poudarkom, »ti je moralo biti vsaj nepošteno obdržati denar.«

»Denar,« je vzrojila Gwenny, »do zadnjega belila sem ga vam prihranila.« Hotela je hitro oditi v svojo sobo.

»Gwenny,« je rekla Lorna in jo blago zadrževala, »ako je nepošteno zatajevati denar, potem je bilo še bolj krivično prestrezati pisma, ki so bila dobrim ljudem, ki si jim bila dolžna tolikanj hvaležnosti, vredna več ko zlato. Ako nemudoma ne poveč resnice, Gwenny, bo tvoj oče mahoma zvedel za tvoje početje.«

»Povedala vam bom,« se je odrezala Gwenny in je odhitela.

Tako sem bil nepričakovano rešen mučnega dvoma! Lorna nam je torej ostala zvesta in nas ni zatajila. Čutil sem se tako srečnega, da bi bil Gwenny vse odpustil, celo prevaro in izdajo.

Gwenny se je kmalu vrnila k nama in vrgla z izrazom užaljene nedolžnosti na mizo usnjat mošnjček, ne da bi bila izpregovorila.

»Vzemi pisma, John,« naslovljena so sicer na tvojo mater, toda večinoma tebi namenjena,« je dejala Lorna resno. »Gwenny se bo pa morala zagovarjati pred lordom nadsodnikom zaradi prevare,« je nadaljevala strogo, da bi dekleto prestrašila.

Gwenny ji je pa brez strahu gledala v obraz.